

Obrana pjesništva

Percy Bysshe Shelley

.....

.....

Zaključne napomene

Mislio sam da je najpodesnije u borbi za istinu izložiti ove napomene prema redu koje mi moj um predlaže, razmatrajući sam predmet, umjesto svraćanja pozornosti na formalnost polemičkog odgovora; no da bi gledašće koje one sadrže bilo pravedno, vidjet će se da one obuhvaćaju pobijanje onih koji iznose tvrdnje protiv pjesništva, u najmanju ruku barem glede prve podjele predmeta. Bez muke mogu pogoditi ono od čega je morala zakipjeti žuč nekim učenim i inteligentnim pisacima koji se prepiru sa stanovitim stihoklepcima; sam priznajem, da sam kao i oni nevoljan dopustiti da me Teseide promuklih Codra dana ošamute. [Codri –tupi pisac kojeg Juvenal kritizira] Bavije i Mevije [loši pjesnici koje Virgilije izruguje] bez sumnje su, kao što uvijek jesu, nepodnošljive osobe. No filozofskom kritičaru spada razlikovati radije nego pomutiti.

Prvi dio ovih napomena odnosi se na pjesništvo u svojim elementima i načelima; pokazalo se, koliko uske granice njima dodijeljene dopuštaju, da to što zovemo pjesništvom, u ograničenom smislu, ima zajednički izvor sa svim drugim oblicima reda i ljepote, u skladu s kojima su građevinski materijali ljudskog života podložni da ih se poreda, a to je pjesništvo u svom univerzalnom smislu.

Drugi dio imaće za svoj cilj primjenu tih načela na sadašnje stanje njegovanja pjesništva, i obranu pokušaja idealiziranja modernih oblika ponašanja i mišljenja, i prisiliti ih da se podvrgnu maštovitom i stvaralačkom talentu. U literaturi Engleske, energični razvoj kojeg je uvijek prethodio, ili ga

pratio velik i slobodan razvoj nacionalne volje, podigao se kao iz novog rođenja. Unatoč nisko-osmišljenoj zavisti, koja bi podcijenila suvremenu vrijednost, naše vlastito bit će nezaboravno doba intelektualnih dostignuća, i mi živimo među takvim filozofima i pjesnicima koji su iznad svake usporedbe sa svima koji su došli nakon zadnje nacionalne borbe za građanske i vjerske slobode. Najuspješnijii glasnik, sudrug, i sljedbenik buđenja velikih ljudi na razradu blagotvorne promjene mišljenja i institucija, jest pjesništvo. U takvom vremenu dolazi do nagomilavanja moći priopćavanja i primanja snažnih i strastvenih zamisli glede čovjeka i prirode. Osoba u kojoj ta moć prebiva, možda često, glede mnogih strana svoje naravi, iskazuje slabu podudarnost s tim duhom dobra, čiji su oni poslanici. No čak i kad poriču i odriču se, ipak su primorani služiti toj moći koja sjedi na prijestolju njihove vlastite duše. Nemoguće je čitati sastave najslavnijih pisaca današnjeg dana a da nas ne prenerazi elektricitet života koji gori u njihovim riječima. Oni mjere opseg i osluškiju dubine ljudske prirode sveobuhvatnim i sve-prožimajućih duhom, a oni sami možda su najiskrenije zapanjeni njegovim manifestacijama; jer radi se manje o njihovom duhu a više o duhu vremena. Pjesnici su hijerofanti neshvaćenog nadahnuća; zrcala divovskih sjena koje buduće vrijeme baca na sadašnjost; riječi koje izražavaju ono što oni ne razumiju; trube koje sviraju na boj, a ne osjećaju ono što nadahnjuju; utjecaj koji nije pokrenut, ali pokreće. Pjesnici su nepriznati zakonodavci svijeta.